

strede Importvarer og altsaa derved selv kan opnaa bedre Salgspriser. Udenlandske Fabrikker ere villige til og tjente med at give saadan Eneret for Danmarks Vedkommende, hvorimod selv store Aftagere her i Landet ikke ere i Stand til at købe saa store Kvantiteter af bedre mønstrede Klædevarer, at det for den danske Fabrik kan betale sig at indrømme Enesalg.

Endnu væsentligere, ja fuldstændig afgørende er det imidlertid, at vort Marked er meget for lille — og netop især naar det gælder bedre Varer — til at tillade en gennemført Specialisering. Selv om de danske Klædefabrikanter, som ovenfor fremstillet, nok saa meget staa paa Højde med Udlandets i Teknik, saa ville de dog vedblive at savne det vidtudstrakte Afsætningsomraade, der haves i Lande som Tyskland og England, for ej at tale om den lette Adgang i saadanne Lande til billige Masse-Indkøb af Raastoffer og Materialier. Og naar saa det, ikke teknisk, men økonomisk overlegne Udland tilmed, hvor Lejlighed gives, benytter vort lille Marked som Afløbsrende for sin Overproduktion, der sælges her til Spotpriser blot for ikke at trykke Hjemmepriserne, vil det sikkert let forstaas, at heroverfor afgiver en saa lav Told som den foreslaaede i Virkeligheden ingen nævneværdig, ingen effektiv Beskyttelse. Ja selv naar man gaar ned i Kvalitet til en en gros-Pris af Kr. 3,00 og en Vægt af 70—80 Kvint pr. Alen, gælder dette — hvad den allerede nu saa store Import af disse Kvaliteter til Overflod godtgør! Og hertil kommer endelig, last not least, at den danske Klædefabrikant maa betale betydelig højere Lønninger end sine Konkurrenter i Udlandet uden endda at kunne disponere over en Arbejderstand, der i Øvelse og ned-arvet Færdighed staa saa højt som Udlandets ældgamle og centraliserede Industris.

Hvis altsaa den nugældende, allerede i sig selv for lave Beskyttelse yderligere nedsættes som foreslaaet, maa vore Fabrikanter trække sig helt tilbage fra Fremstillingen af Mellemkvaliteter og bedre, især mønstrede, Varer. Dette vilde ikke alene betyde en teknisk og kulturel Niveausænkning, men ligefrem føre til økonomisk Tilbagegang for den danske Klædeindustri: nogle Fabrikanter ville endog miste indtil 75 pCt. af deres hele Omsætning, og gennemgaaende vil det nuværende Produktions- og Salgsomraade blive 25—30 pCt. mindre end nu. Og hvad vil Følgen heraf atter blive? Ogsaa her vil et Eksempel bedst kunne vise det.

En større Fabrik havde i 1904 en Produktion af Kr. 1,200,000 og paa denne Produktion faste Driftsudgifter til et Beløb af Kr. 360,000 (altsaa foruden Arbejdsløn, Materialier og Avance, jfr. Bilag 1). Denne Fabrik vil ved Toldnedsættelsen miste 200,000—300,000 Kr. af sin Omsætning i finere Varer. Hvis nu denne blot lavt regnet mister en Sjettedel af sin Fabrikation (200,000 Kr. altsaa), bliver ogsaa en Sjettedel af dens faste Omkostninger, som jo ikke kunne formindskes, udækket, nemlig Kr. 360,000 : 6 = Kr. 60,000. Men disse Kr. 60,000 ere netop den ordinære Kapital-Forrentning = 4 pCt. af Aktiekapitalen. I de tre Aar 1902, 1903 og 1904 udbetalte Fabrikken som Dividende til Aktionærerne Kr. 180,000 — Kr. 60,000 pr. Aar. For det paagældende, i teknisk Henseende højtstaaende, kapitalkraftige og driftige Firma staa nu vel den Mulighed aaben at erstatte sin Fabrikation af finere Varer, Kr. 200,000—300,000 pr. Aar, ved at paaføre andre mindre Fabrikker en energisk Konkurrence, selv om det til en Begyndelse skal koste store Ofre. Men hvad vil man, at de mindre kapitalkraftige Fabrikker og de ganske smaa skulle kunne gøre for baade at værne sig imod den Nedgang i Omsætningen, som forarsages ved Toldnedsættelsen, og den eventuelle Nedgang i Omsætningen, som videre vil kunne tilføjes dem ved de store Fabrikkers Konkurrence. Den indenlandske Konsum af billige og svære Klædevarer bliver, som ovenfor nævnt, nu næsten helt og holdent dækket af den danske Klædeindustri, saa at en Forøgelse af dette Fabrikations- og Afsætningsfelt ligefrem er udelukket; tværtimod vil rimeligvis med Tiden Forbruget af bedre Klædevarer, hvis Fabrikation umuliggøres gennem Toldnedsættelsen, med den voksende Vælstand tiltage her i Landet, paa de billigere og sværere Varers Bekostning. Det er derfor ej heller et helt usandsynligt Fremtidsbillede, at naar Konkurrencekampen om den mindre bemidlede Befolknings Forsyning er udkæmpet, det da oven i Købet ender med, at Almuens Forbrug af Klædevarer fordyres — hvad der dog i hvert Fald umuligt kan have været Hensigten med de foreslaaede Nedsættelser.

Det tør altsaa herefter fastslaaes, at disse ej alene, som Motiverne udtrykke det, „i forholdsvis ringe Grad ville komme det mere almindelige Forbrug til gode“ — ja i Længden endog snarest til Skade —, men at den eneste paaviselige Følge vil blive, at den danske Klædeindustri vil geraade i en teknisk og økonomisk Tilbagegang,